

บทที่ 2

เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์การใช้ภาษาอังกฤษของการ์ตูนญี่ปุ่น เพื่อพัฒนากิจกรรมส่งเสริมทักษะการอ่านทำความเข้าใจ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับการดำเนินการวิจัย โดยแยกตามหัวข้อดังนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการ์ตูน
  - 1.1 ความหมายของการ์ตูน
  - 1.2 รูปแบบของการ์ตูน
  - 1.3 ภาษาที่ใช้ในการ์ตูน
  - 1.4 การวิเคราะห์การใช้ภาษาในการ์ตูน
  - 1.5 บทบาทของการ์ตูนด้านการศึกษา
2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการ์ตูนญี่ปุ่นเรื่อง Chi's Sweet Home
  - 2.1 ข้อมูลการ์ตูนญี่ปุ่นเรื่อง Chi's Sweet Home
  - 2.2 ประวัติผู้แต่ง
  - 2.3 ข้อมูลสำนักพิมพ์เวอร์ติคอลล (Vertical, Inc.)
3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน
  - 3.1 ความหมายของการอ่าน
  - 3.2 กระบวนการอ่าน
  - 3.3 การอ่านเพื่อความเข้าใจ
  - 3.4 กิจกรรมการอ่านเพื่อความเข้าใจ
4. เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ
  - 4.1 งานวิจัยในประเทศ
  - 4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการ์ตูน

1.1 ความหมายของการ์ตูน

ณัฐวุฒิ โพธิ์ศรี (2552) ได้รวบรวมข้อมูลและสรุปความหมายของการ์ตูนไว้ว่า การ์ตูน หมายถึง ภาพจำลอง เป็นสิ่งจำลองของบุคคล ทำให้คนเข้าใจถึงความคิด เข้าใจเรื่องราวต่าง ๆ เขียนเพื่อเน้น ลักษณะใดลักษณะหนึ่ง ซึ่งบอกหรือเล่าเรื่องราวได้อย่างรวดเร็ว การ์ตูนมาจากภาษาลาติน Charta ซึ่งหมายถึงผ้าใบ เพราะสมัยนั้นการ์ตูน หมายถึง การวาดภาพ ลงบนผืนผ้าใบขนาดใหญ่ วาดบน ผ้ามัน หรือเขียนลวดลาย หรือภาพลงบนกระจกและโมเสก คำว่าการ์ตูน ในภาษาไทยนั้นใช้แทน คำและความหมายจากภาษาอังกฤษ 2 คำ คือ Cartoon และ Comic ซึ่งมีผู้ให้ความหมายไว้ว่า *Cartoon* หมายถึง รูปวาดบนกระดาษแข็ง อาจเป็นรูปวาดที่เป็นภาพล้อเลียนทางการเมืองหรือตลก ขบขัน วาดอยู่บนกรอบและแสดงเหตุการณ์ที่เข้าใจได้อย่างชัดเจน และมีคำบรรยายสั้น ๆ *Comic* หมายถึง รูปภาพการเล่าเรื่องราวต่าง ๆ โดยลำดับภาพ การคงรักษานุคลิกภาพต่าง ๆ ไว้ในภาพ ลำดับต่าง ๆ กัน และการรวบรวมบทสนทนา หรือคำบรรยายไว้ภายในภาพ และข้อมูลจากเว็บไซต์ วิกีพีเดีย (Wikipedia 2007) ได้ให้ความหมายของการ์ตูนว่า การ์ตูนเป็นสื่อภาพพิมพ์ที่ใช้รูปภาพเพื่อ ถ่ายทอดเรื่องเล่าโดยลำดับ การ์ตูนเป็นการเล่าเรื่องโดยลำดับโดยใช้ธรรมชาติของภาพซึ่งเป็นการ ควบคู่กันระหว่างสื่อสองชนิด การ์ตูนส่วนใหญ่ประกอบด้วยรูปภาพและคำพูดที่มักจะอยู่ใน รูปแบบของบอลูนคำบรรยายภาพ มีการแสดงเนื้อหาผ่านรูปภาพและบอลูนคำดังกล่าว

นอกจากนี้ในการประชุมครั้งที่ 21 ของ IFLA (2009) ที่กรุงมิลาโน ประเทศอิตาลี ได้ให้ความหมายของการ์ตูนว่า การ์ตูนคืองานศิลป์โดยลำดับซึ่งนำเสนอเรื่องราวผ่านรูปภาพ การ์ตูน ประกอบด้วยข้อความและรูปภาพที่แตกต่างออกไป การอ่านการ์ตูนต้องใช้ทักษะด้านความสามารถ ในการอ่านและเขียนรวมถึงความสามารถในการเข้าใจเรื่องราวที่เป็นลำดับเหตุการณ์ ผู้อ่านต้อง สามารถตีความจากการแสดงท่าทางของตัวแสดง สามารถสังเกตเห็นเค้าโครงของเรื่องราว และสามารถสรุปเรื่องราวได้

IFLA (2009) ได้อ้างอิงการให้ความหมายการ์ตูนของ Edmunds (2006: 1) ว่า การ์ตูนเป็นส่วน หนึ่งของข้อมูลในสังคม การ์ตูนเป็นสื่อที่เป็นที่แพร่หลายและเป็นที่ยอมรับในทุกวัฒนธรรม หลายปี มาแล้วที่การ์ตูนถูกมองว่าเป็นเพียงสิ่งให้ความบันเทิง แต่ปัจจุบันการ์ตูนกำลังเป็นที่ยอมรับให้เป็น งานศิลปะและงานวรรณกรรม และขณะนี้การ์ตูนกำลังถูกนำไปใช้ในชั้นเรียน โดยที่ IFLA (2009) ได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า หนังสือภาพและการ์ตูนช่วยกระตุ้นความสามารถในการอ่านและเขียน โดยใช้ภาพ เด็ก ๆ เรียนรู้การอ่านจากภาพก่อนที่จะสามารถอ่านสิ่งพิมพ์ได้ การ์ตูนเป็นสื่อภาพที่ ประกอบด้วยภาษาเขียนและกรอบความคิดเชิงภาพ ซึ่งรูปภาพนั้นสามารถสื่อความหมายได้ตรงตัว กว่าภาษาเขียน นักอ่านการ์ตูนก็ต้องเรียนรู้ที่จะอ่านการ์ตูนไปพร้อม ๆ กับการพัฒนาทักษะ

ความสามารถในการอ่านและเขียนการ์ตูน การอ่านการ์ตูนต้องอาศัยทักษะกระบวนการคิดและการอ่านเพื่อทำความเข้าใจ การอ่านการ์ตูนจำเป็นต้องเข้าใจถึงการใช้ภาษาที่แปลกออกไปซึ่งต้องอาศัยทักษะขั้นพื้นฐานในการรู้จักคำศัพท์ การเข้าใจรูปภาพและสัญลักษณ์ต่าง ๆ

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า การ์ตูนเป็นสื่อที่ประกอบไปด้วยภาพโดยลำดับและคำพูดที่อยู่ในบอลลูนคำบรรยายซึ่งนำเสนอเรื่องราวเนื้อหาต่าง ๆ โดยคงไว้ซึ่งความสนุกสนานและความบันเทิงเมื่ออ่าน อีกทั้งการ์ตูนยังเป็นที่ยอมรับในการใช้เป็นสื่อการเรียนการสอนในชั้นเรียนที่มีประสิทธิภาพอีกด้วย

1.2 รูปแบบของการ์ตูน

ณัฐวุฒิ โพธิ์ศรี (2552) ได้รวบรวมและสรุปข้อมูลเกี่ยวกับรูปแบบของการ์ตูนไว้ว่า การ์ตูนแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. การ์ตูนธรรมดา (Cartoon) ได้แก่ ภาพวาดสัญลักษณ์หรือภาพล้อเลียนเสียดสีบุคคล สถานที่ สิ่งของหรือเรื่องราวที่น่าสนใจทั่วไป
2. การ์ตูนเรื่อง (Comic Strips) หมายถึง การ์ตูนธรรมดาหลาย ๆ ภาพ ซึ่งจัดลำดับเรื่องราวให้สัมพันธ์ต่อเนื่องกันไปเป็นเรื่องราวอย่างสมบูรณ์ โดยการ์ตูนเรื่องแบ่งตามวิธีการนำเสนอออกเป็น 3 แบบ คือ
  - 2.1 การ์ตูนเป็นตอน (Comic Strips) คือ การ์ตูนเรื่องที่เสนอออกมาเป็นตอน ๆ ตอนละ 2-5 กรอบ ลงในหนังสือพิมพ์รายวันติดต่อกันไป
  - 2.2 หนังสือการ์ตูน (Comic Book) คือการ์ตูนเรื่องที่มีความยาวพิมพ์เป็นเล่มมีเรื่องราวลึกลับระทึกขวัญ นวนิยาย หรือนิทาน ฯลฯ
  - 2.3 ภาพยนตร์การ์ตูน (Animated Cartoon) คือภาพยนตร์ที่ถ่ายทำจากภาพการ์ตูนจำนวนมาก เวลาฉายผู้ดูจะมีความรู้สึกรู้ว่าการ์ตูนในภาพยนตร์นั้นมีชีวิตเคลื่อนไหวได้ การสร้างภาพการ์ตูนเป็นเทคนิคที่ยุ่ยากอย่างหนึ่ง นักเขียนการ์ตูนจะต้องเขียนภาพจริงถึง 24 ภาพใน 1 วินาที สำหรับการเคลื่อนไหวบนจอภาพยนตร์เพียงท่าทางเดียว

นอกจากนี้ เว็บไซต์วิกิพีเดีย (Wikipedia, 2007) ระบุว่า การ์ตูนคือรูปแบบของศิลปะเชิงภาพซึ่งประกอบด้วยรูปภาพหลาย ๆ รูปผสมผสานกับข้อความที่มาในรูปแบบของบอลลูนคำบรรยาย ผู้เขียนการ์ตูนต้องใช้รูปแบบเฉพาะตัวในการนำเสนอเรื่องราวผ่านการ์ตูน โดยจำแนกได้เป็น 2 ลักษณะคือ รูปแบบเสมือนจริง และรูปแบบที่เป็นตัวการ์ตูน

- รูปแบบที่เป็นตัวการ์ตูน จะใช้ภาพการ์ตูนและลายเส้นที่เด่นชัด ตัวแสดงมักจะมีรูปลักษณ์ที่ไม่สมส่วนและมีองค์ประกอบรูปร่างที่ไม่ยุ่งยาก

- รูปแบบเสมือนจริง จะเน้นภาพที่มืองค์ประกอบรูปร่างและสัดส่วนที่สมจริงกว่าแบบแรก

อีกทั้ง IFLA (2009) ยังได้อ้างอิงแนวคิดของ Kennenberg (2001: 183) เกี่ยวกับรูปแบบของการ์ตูนโดยอธิบายว่า ภาพในการ์ตูนเปรียบได้กับเรื่องเล่าเชิงภาพและข้อความในการ์ตูนเปรียบได้กับเรื่องราวเชิงถ้อยคำ ซึ่งการ์ตูนสามารถจำแนกได้ดังนี้

- การ์ตูนที่ประกอบด้วยข้อความและรูปภาพโดยมีความสัมพันธ์ของข้อความอยู่เพียงจำนวนหนึ่ง
- การ์ตูนที่ลำดับเรื่องราวโดยใช้ภาพในการจัดลำดับเรื่องราวเหล่านั้น

และ Saraceni (2003) ได้จำแนกองค์ประกอบของการ์ตูนในหนังสือ *The Language of Comics: Unit 1* ดังนี้

- ช่องการ์ตูน (panels): ในแต่ละหน้าของการ์ตูนจะประกอบด้วยช่องการ์ตูนหลายจำนวน
- ช่องว่าง (gutter): ในแต่ละช่องการ์ตูนจะมีช่องว่างเพื่อแบ่งสัดส่วนของภาพ
- บอลลูนคำบรรยาย (balloon): บอลลูนคำบรรยายจะประกอบด้วยข้อความที่ใช้รูปแบบภาษาตรงตัวแต่ให้ความหมายที่ตรงกับเนื้อหา ใช้แสดงคำพูดของตัวการ์ตูนโดยกำหนดลำดับของภาพในช่องการ์ตูนแต่ละช่อง
- คำบรรยายใต้ภาพ (caption): มักอยู่ระหว่างช่องว่าง เหนือช่องการ์ตูน หรือใต้ช่องการ์ตูนเพื่ออธิบายหรือชี้แจงเพิ่มเติมในการใช้คำในภาพหรือในบอลลูนคำบรรยาย ซึ่งคำบรรยายใต้ภาพมักใช้แสดงเสียงพูดของผู้เขียนการ์ตูน

จากแนวคิดทฤษฎีทั้งหมดข้างต้นสรุปได้ว่า การ์ตูนเป็นสื่อที่มีลักษณะเฉพาะตัว ซึ่งสามารถพิจารณาได้หลายรูปแบบ โดยลักษณะเฉพาะของรูปแบบการ์ตูนเป็นสิ่งที่สามารถกระตุ้นความสนใจต่อผู้อ่านได้ ทั้งนี้ภาษาที่ใช้ในการ์ตูนก็เป็นอีกส่วนหนึ่งที่ควรพิจารณาถึงในขั้นต่อไป

1.3 ภาษาที่ใช้ในการ์ตูน

จากข้อมูลของ Alatas (2009) ระบุว่า สิ่งหนึ่งที่ทำให้ภาษาแตกต่างคือ รูปแบบของภาษา (language style) รูปแบบคือวิธีการในการแสดงลักษณะเฉพาะทางภาษาซึ่งใช้เพื่อแสดงออกถึงความรู้สึกและความคิดผ่านภาษานั้น ๆ โดยสามารถจำแนกเป็นรูปใหญ่ๆ 7 รูปแบบ (Crystal and Davy, 1969) ดังนี้

1. รูปแบบภาษาที่แสดงการสื่อสารระหว่างกันอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ

2. รูปแบบภาษาที่บอกผู้อ่านว่าอะไรเกิดขึ้นอย่างไร เช่น เรื่องเศร้า เรื่องตลกขบขัน เรื่องสยองขวัญ
3. รูปแบบภาษาที่แสดงถึงวิธีการตีความหมายจากข้อความ
4. รูปแบบภาษาที่แสดงการจำกัดระบบการสื่อสารในตัวภาษา
5. รูปแบบภาษาที่แสดงคุณลักษณะเชิงภาษาต่าง ๆ เช่น น้ำเสียง การออกเสียงที่ต่างกัน การเลือกคำหรือหลักไวยากรณ์มาใช้
6. รูปแบบภาษาที่ควบคุมการปฏิสัมพันธ์
7. รูปแบบภาษาที่แสดงถึงช่วงเวลาทางสังคมซึ่งชี้ให้เห็นว่า หากสิ่งหนึ่งไม่ดำเนินไป อีกสิ่งหนึ่งก็ไม่สามารถเกิดขึ้นได้

โดยสรุป รูปแบบ (style) คือการคัดสรรลักษณะทางภาษาของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลซึ่งถูกสร้างขึ้นเพื่อนำเสนอออกมาเป็นภาษาพูดและภาษาเขียน ซึ่ง Mc. Crimmon (1972) ได้จำแนกรูปแบบของภาษาออกมาสองหลักใหญ่คือรูปแบบที่เป็นทางการ (formal style) และไม่เป็นทางการ (informal style) โดยทั้งสองหลักประกอบไปด้วยข้อย่อย ๆ อันได้แก่

1. การพิจารณาจากรูปแบบประโยค (sentence)
2. การเลือกคำ (diction)
3. น้ำเสียง (tone)
4. ช่วงเวลา (distance)

โดยรูปแบบทั้งหลายจะแสดงถึงอุปนิสัยของตัวละคร อุปนิสัยของกลุ่มตัวละคร ความหมายแฝงที่ต้องการสื่อออกมา และความเป็นวรรณกรรมในเนื้อหาโดยเน้นกระบวนการคิดวิเคราะห์

1.4 การวิเคราะห์การใช้ภาษาในการ์ตูน

Mario Saraceni (2003) ได้อธิบายถึงการวิเคราะห์การใช้ภาษาในการ์ตูนไว้ในหนังสือ *The Language of Comics: Unit 2 to Unit 5* ดังนี้

1. ความสัมพันธ์ระหว่างภาพและข้อความ (Words and pictures)

1.1 การมอง/ตีความจากคำ (Looking at words)

การใช้กลวิธีเชิงภาพ ในการสร้างอารมณ์ของคำหรือข้อความต่าง ๆ โดยทำให้คำหรือข้อความนั้น ๆ เป็นตัวหนา (bold) ตัวเอียง (italic) ขีดเส้นใต้ (underline) การใช้นาขนาดของตัวอักษร หรือคำที่แตกต่างกัน (size) หรือการใช้ลักษณะเชิงภาพ (visual aspect) โดยส่วนใหญ่จะเป็นคำหรือข้อความที่เป็นคำศัพท์ที่เลียนเสียงธรรมชาติ (onomatopoeic words) หรือเป็นเสียงประกอบ อากัปกริยาที่ไม่มี ความหมายตายตัว

ตัวอย่างเช่น ตัวอักษรขนาดใหญ่และหนา แสดงถึง เสียงที่ดังอยู่ใน
ระยะใกล้

ในระยะไกล ตัวอักษรขนาดเล็กและบาง แสดงถึง เสียงที่ดังแว่ว ๆ

1.2 การอ่าน/ตีความจากภาพ (Reading pictures)

การนำเสนอรูปแบบของภาพที่มีความเหมือนจริงน้อยลง (less realistic) ใช้ภาพซ้ำ ๆ (repetitive images) และใช้สัญลักษณ์ที่เป็นที่รู้จักและจดจำง่าย (recognizable symbols) สิ่งเหล่านี้จะเป็นการออกแบบคำศัพท์โดยใช้ภาพต่าง ๆ เป็นสื่อ (pictorial vocabulary)

ตัวอย่างเช่น รูปหิ้งออก แสดงถึง อาการกลัว วิตกกังวล

 รูปฟองอากาศขนาดเล็ก ๆ แสดงถึง อาการง่วง นอนหลับ

2. การทำงานร่วมกันของช่องการ์ตูน (Between the panels)

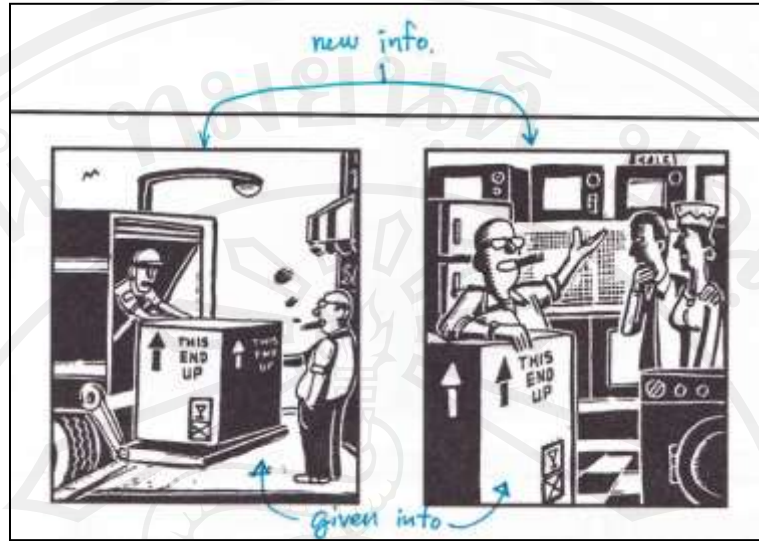
2.1 การสร้างความเชื่อมโยงของถ้อยคำหรือเนื้อหา (cohesion)

ในแต่ละช่องการ์ตูน (panels) จะมีการนำเสนอข้อมูลเดิม (given information) และการนำเสนอข้อมูลเพิ่มเติม (new information) เพื่อให้เกิดความเชื่อมโยงของเนื้อหาจากช่องการ์ตูนหนึ่งไปยังช่องการ์ตูนถัดไป

ตัวอย่างเช่น ภาพแรก รูปกล่องพัสดุ คือ ข้อมูลเพิ่มเติม (new information)

ภาพที่สอง รูปกล่องพัสดุ คือ ข้อมูลเดิม (given information) และ

รูปร้านขายเครื่องใช้ไฟฟ้า คือ ข้อมูลเพิ่มเติม (new information)

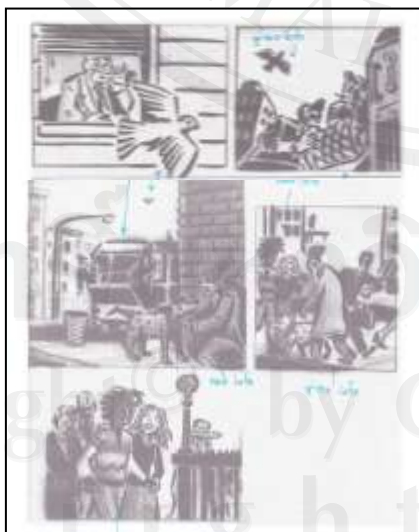
ภาพ 1 การสร้างความเชื่อมโยงของถ้อยคำหรือเนื้อหา (cohesion)

จากตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นถึงการเกิดความเชื่อมโยงของเรื่องราวจากช่องการ์ตูนหนึ่งไปยังอีกช่องการ์ตูนหนึ่ง ซึ่งการนำเสนอภาพซ้ำ ๆ เพื่อสร้างความเชื่อมโยงแบ่งออกเป็น 2 แบบ ดังนี้

2.1.1 การซ้ำภาพ (repetition)

ในแต่ละช่องการ์ตูนมีการใช้ภาพเดิมซ้ำ ๆ กันในหลาย ๆ ช่องการ์ตูนเพื่อให้เกิดความเชื่อมโยงของเนื้อหาหรือเรื่องราว

ตัวอย่างเช่น

- ช่องการ์ตูนที่ 1: given - new ชายที่อยู่ตรงหน้าต่างและนกพิราบ
- ช่องการ์ตูนที่ 2: given new นกพิราบ รถเก็บขยะ
- ช่องการ์ตูนที่ 3: given new รถเก็บขยะ ชายจรจัดและสุนัข
- ช่องการ์ตูนที่ 4: given new ชายจรจัดและสุนัข คู่รักวัยรุ่น
- ช่องการ์ตูนที่ 5: given new คู่รักวัยรุ่น
- new-

ภาพ 2 การซ้ำภาพ (repetition)

2.1.2 การซ้อนภาพ (synonymy)

ในแต่ละช่องการ์ตูนมีการใช้ภาพเดิมในหลาย ๆ ช่องการ์ตูน แต่ภาพนั้น ๆ จะสื่อความหมายที่แตกต่างกันออกไปในแต่ละเหตุการณ์

ตัวอย่างเช่น ภาพต่อไปนี้ รูปมือ ในแต่ละช่องการ์ตูนคือการซ้อนภาพให้เกิดความเชื่อมโยง แต่สื่อความหมายที่แตกต่างกันออกไป

ภาพ 3 การซ้อนภาพ (synonymy)

2.2 การปะติดปะต่อเรื่องราว (coherence)

ในแต่ละช่องการ์ตูนมีการใช้องค์ประกอบต่าง ๆ ของภาพในช่องการ์ตูนเพื่อผูกข้อมูลต่าง ๆ ให้ปะติดปะต่อเป็นเรื่องเดียวกัน

ตัวอย่างเช่น ภาพต่อไปนี้ แสดงถึงองค์ประกอบที่แตกต่างกัน แต่สามารถเชื่อมโยงกันได้

ภาพ 4 การปะติดปะต่อเรื่องราว (coherence)

การปะติดต่อเรื่องราวในแต่ละช่องการ์ตูนให้เชื่อมโยงกัน แบ่งได้เป็น 2 แบบ ดังนี้

2.2.1 การใช้กลุ่มรูปภาพที่แสดงความหมายเกี่ยวเนื่องกัน (semantic field)

ในแต่ละช่องการ์ตูนมีการใช้กลุ่มรูปภาพที่สื่อความหมายเกี่ยวเนื่องกันสามารถเชื่อมโยงไปสู่เรื่องราวเดียวกัน

ตัวอย่างเช่น ภาพต่อไปนี้ แสดงถึงองค์ประกอบในแต่ละช่องการ์ตูนเกี่ยวกับสนามแข่งม้า

ภาพ 5 การใช้กลุ่มรูปภาพที่แสดงความหมายเกี่ยวเนื่องกัน (semantic field)

2.2.2 การอนุมาน (inference: bridging the gaps)

ในแต่ละช่องการ์ตูนมีการทิ้งช่วงของความเชื่อมโยงเรื่องราวเพื่อให้ผู้อ่านอนุมานจากข้อมูลที่มีอยู่ในช่องการ์ตูนหนึ่งไปยังอีกช่องการ์ตูนหนึ่งโดยละการให้ข้อมูลบางส่วนที่อาจไม่จำเป็นไป

ตัวอย่างเช่น ภาพต่อไปนี้ แสดงถึงการทิ้งช่วงของเรื่องราว แต่สามารถอนุมานจากข้อมูลที่มีได้

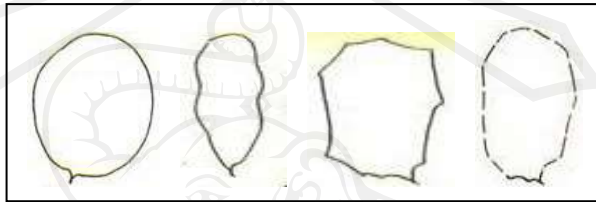
ภาพ 6 การอนุมาน (inference: bridging the gaps)

3. เสียงพูดของการ์ตูน (The voices of comics)

3.1 เสียงพูดในการ์ตูน (voices in comics)

การใช้บอลลูนคำบรรยาย (speech balloon) สามารถแสดงถึงเสียงพูดของตัวละครในเรื่อง ในขณะที่คำบรรยายใต้ภาพ (caption) จะใช้แสดงเสียงพูดของผู้แต่งเรื่อง ซึ่งเสียงพูดในการ์ตูนจะแบ่งออกเป็น คำพูดที่ออกจากปากผู้พูดโดยตรง (direct speech) และ ข้อความที่คัดแปลงมาจากคำพูดของผู้พูด (indirect speech) บรรยายในช่องการ์ตูนหรือในบอลลูนคำบรรยาย

ตัวอย่างเช่น

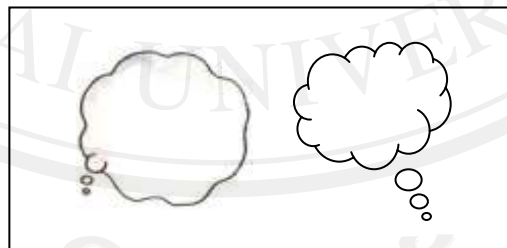

ภาพ 7 บอลลูนคำบรรยาย (speech balloon)

3.2 บอลลูนแสดงความคิด (thought balloons)

การใช้บอลลูนแสดงความคิดสามารถแสดงให้เห็นว่าตัวละครกำลังคิดอยู่ แต่บอลลูนแสดงความคิดไม่สามารถสื่อความหมายได้อย่างชัดเจนว่าตัวละครคิดอะไร โดยไม่มีข้อความอยู่ในบอลลูนแสดงความคิดนั้น ๆ โดยแบ่งออกเป็น ความคิดที่ออกมาจากผู้คิดโดยตรง (direct thought) และ ข้อความที่คัดแปลงมาจากความคิดของผู้คิด (indirect thought)

ตัวอย่างเช่น

ภาพ 8 บอลลูนแสดงความคิด (thought balloons)

4. การวิเคราะห์รูปภาพ (The eyes of comics)

ใจความสำคัญ (point of view) การ์ตูนสามารถสื่อแนวคิดที่สำคัญของเรื่องราวจากการใช้ภาพให้สอดคล้องกับข้อมูลต่าง ๆ ในภาพ กลายเป็นมุมมองที่ปรากฏแก่สายตาผู้อ่าน (perspective) โดยแบ่งออกเป็น ใจความสำคัญที่สื่อให้ผู้อ่านรับรู้ (external point of view) และ

ใจความสำคัญที่สื่อจากแง่มุมของตัวละครในเรื่อง ซึ่งตัวละครแต่ละตัวจะสื่อถึงเรื่องราวที่แตกต่างกันออกไป (internal point of view) ซึ่งการเลือกมุมมอง การ close-ups การเลือกตำแหน่งการวางองค์ประกอบของภาพ รูปแบบกรอบของช่องการ์ตูน จะชี้เฉพาะ (deictics) ว่าเรื่องราวที่ผู้อ่านได้อ่านนั้นเป็นแง่มุมของตัวละครใด และมีเรื่องราวอย่างไรบ้าง นอกจากนี้ การวิเคราะห์ใจความสำคัญในการ์ตูนยังสามารถวิเคราะห์เพิ่มเติมเกี่ยวกับแก่นของเรื่อง ใจความหลัก ใจความรอง ซึ่งจะเกี่ยวเนื่องกับความเข้าใจในการอ่านใจความสำคัญและการอ่านเพื่อความเข้าใจในเรื่องอื่น ๆ ต่อไป ดังนั้นการวิเคราะห์การใช้ภาษาในการ์ตูนในงานวิจัยเล่มนี้จะเป็นการวิเคราะห์โดยพิจารณาถึงความสัมพันธ์ระหว่างภาพและข้อความ (Words and pictures), การทำงานร่วมกันของช่องการ์ตูน (Between the panels), เสียงพูดของการ์ตูน (The voices of comics) และการวิเคราะห์รูปภาพ (The eyes of comics) ซึ่งสามารถวิเคราะห์และให้รายละเอียดของการใช้ภาษาในการ์ตูนได้อย่างชัดเจน และมีความน่าเชื่อถือ

1.4 บทบาทของการ์ตูนด้านการศึกษา

ข้อมูลจาก Yang (2003) อธิบายถึงบทบาทของการ์ตูนที่มีต่อการศึกษาว่า หลายปีที่ผ่านมา มีนักวิชาการจำนวนไม่น้อยที่ใช้การ์ตูนในเชิงการศึกษาวิชาการ ซึ่งพบว่าการ์ตูนประกอบไปด้วยภาพที่ดึงดูดใจ ภาษาที่เข้าใจง่าย และคำศัพท์ที่เฉพาะเจาะจงชัดเจน ต่อไปนี้จะเป็นการบรรยายถึงจุดแข็งที่ทำให้การ์ตูนสามารถใช้ในเชิงการศึกษาได้

แรงจูงใจ (motivating): นานมาแล้วที่มีการนำการ์ตูนมาใช้เป็นสื่อในการเรียนการสอน เนื่องจากการ์ตูนสามารถกระตุ้นให้นักเรียนสนใจการเรียนการสอนได้ นักวิชาการระบุถึงข้อดีของการ์ตูนว่า “การ์ตูนมีพลังในการสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้อย่างเหลือเชื่อ”

จินตนาการ (visual): การ์ตูนประกอบไปด้วยภาพต่าง ๆ เปรียบได้กับการเล่าเรื่องเชิงภาพ ซึ่งการ์ตูนสามารถแสดงความสัมพันธ์ของอารมณ์ความรู้สึกระหว่างตัวละครและนักเรียนได้ นักเรียนจะได้รับประโยชน์จากสื่อภาพนี้ โดยเกิดการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้โดยมีการ์ตูนเป็นสื่อกลาง

ความยั่งยืน (permanent): ข้อความในการ์ตูนจะแสดงถึงช่วงเวลาและระยะเวลาที่แน่นอน การดำเนินเรื่องจะเป็นไปอย่างที่ถูกกำหนดไว้ในเนื้อเรื่องแล้วไม่ว่าจะอ่านเมื่อใดก็ตาม ทำให้การตีความและการทำความเข้าใจไม่มีความคลาดเคลื่อน สามารถควบคุมคุณภาพในการเรียนการสอนด้านเนื้อหาได้

ความเป็นสื่อกลาง (intermediary): การ์ตูนสามารถเป็นสื่อกลางของการก้าวผ่านความยากของกระบวนการทำความเข้าใจได้ นักวิชาการหลายท่านประสบความสำเร็จจากการใช้การ์ตูนเป็น

หลักในการทลายการต่อต้านการเรียนรู้วรรณกรรมในภาษา นอกจากนี้การ์ตูนยังช่วยส่งเสริมทักษะในด้านอื่น ๆ เช่น การวาดรูป การออกแบบ และความคิดสร้างสรรค์อีกด้วย

ค่านิยม (popular): การ์ตูนกระตุ้นให้นักเรียนกลายเป็นนักคิดที่ดีโดยพัฒนาความสามารถของนักเรียนผ่านการใช้สื่อการอ่านอย่างถูกต้องและมีคุณภาพ ครูผู้สอนสามารถใช้การ์ตูนในการนำเสนอค่านิยมด้านวัฒนธรรมในชั้นเรียนได้อย่างง่ายดายและมีประสิทธิภาพ จากข้อมูลทั้งหมดสรุปได้ว่า การ์ตูนเป็นสื่อที่มีบทบาทสำคัญในด้านการศึกษามากมายแง่มุม ซึ่งสามารถกล่าวได้ว่า การ์ตูนเป็นอีกสื่อที่ดีและเหมาะสมสำหรับใช้ในการเรียนการสอน

2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการ์ตูนญี่ปุ่นเรื่อง Chi's Sweet Home

2.1 ข้อมูลการ์ตูนญี่ปุ่นเรื่อง Chi's Sweet Home

การ์ตูนญี่ปุ่นเรื่อง Chi's Sweet Home แต่งเรื่องและวาดภาพประกอบโดย โคนามิ คานาตะ (Konami Kanata) สำนักพิมพ์โคดันฉะ (Kodansha) ประเทศญี่ปุ่น จัดพิมพ์เป็นตอน (chapter) รูปแบบภาพขาว-ดำในนิตยสาร Weekly Morning และจัดพิมพ์เป็นฉบับรวมเล่ม (volume) รูปแบบสีตั้งแต่ปี 2004 จนถึงปัจจุบัน โดยการ์ตูนญี่ปุ่นเรื่อง Chi's Sweet Home จัดพิมพ์ฉบับรวมเล่มถึงเล่มที่ 8 เป็นฉบับภาษาญี่ปุ่นเล่มล่าสุด ปัจจุบัน การ์ตูนญี่ปุ่นเรื่อง Chi's Sweet Home ได้รับการแปลและเรียบเรียงไว้หลากหลายภาษา เช่น ภาษาไทย ภาษาจีน ภาษาฮ่องกง ภาษาไต้หวัน ภาษาเกาหลี ภาษาสเปน ภาษาอังกฤษ ภาษาฝรั่งเศส เป็นต้น

เมื่อปี 2008 ได้มีการจัดทำการ์ตูนญี่ปุ่นเรื่อง Chi's Sweet Home เป็นการ์ตูนภาพเคลื่อนไหว (animation/anime) โดย มิตสึยูกิ มาสึฮาระ (Mitsuyuki Masuhara) บริษัท Madhouse ประเทศญี่ปุ่น ซึ่ง 1 ตอนของฉบับการ์ตูนมีความยาวของเรื่องราว 3 นาทีในแบบการ์ตูนภาพเคลื่อนไหว ซึ่งสามารถเข้าไปดูวิดีโอคลิปของการ์ตูนญี่ปุ่นเรื่อง Chi's Sweet Home ที่มีบทพูดเป็นภาษาไทยได้ที่เว็บไซต์ www.youtube.com/playlist?list=PL0BD3933CA540C405&hl=en และเข้าไปค้นหาวิดีโอคลิปบางตอนที่ มีบทแปลเป็นภาษาอังกฤษได้ที่เว็บไซต์ www.youtube.com

การ์ตูนญี่ปุ่นเรื่อง Chi's Sweet Home มีเนื้อเรื่องหลัก ๆ เกี่ยวกับลูกแมวที่พลัดหลงกับแม่และพี่น้อง จากนั้นจึงถูกเก็บมาเลี้ยงดูโดยครอบครัวยามาตะ (Yamada) ในบ้านซึ่งเป็นอพาร์ทเมนต์ที่มีข้อกำหนดในเรื่องห้ามเลี้ยงสัตว์โดยเด็ดขาด ครอบครัวยามาตะจึงต้องแอบเลี้ยงลูกแมวดังนั้นอย่างลับ ๆ ครอบครัวยามาตะตั้งชื่อให้กับลูกแมวว่า จี (Chi) และให้การเลี้ยงดูแก่จีเป็นอย่างดี การใช้ชีวิตอยู่กับครอบครัวใหม่ทำให้จีได้เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ อยู่เสมอ เช่น การขับถ่ายให้ถูกที่ การได้เล่นของเล่นมากมาย การไปพบสัตวแพทย์ เป็นต้น

การ์ตูนญี่ปุ่นเรื่อง Chi's Sweet Home มีตัวละครสำคัญในเรื่อง ดังนี้

	<p>จิ (Chi) ลูกแมวพันธุ์อเมริกันชอร์ตแฮร์ (American Short Hair) นิสัยซุกซน ร่าเริง แต่ค่อนข้างดีและเอาแต่ใจ</p>
	<p>โยเฮ (Youhei) ลูกชายคนเดียวของครอบครัวยามาดะ นิสัยร่าเริง ใจดี แต่ขี้กลัว</p>
	<p>แม่ (mom) เป็นแม่บ้าน รักความสะอาด ใจดี แต่เจ้าระเบียบ</p>
	<p>พ่อ (dad) เป็นนักออกแบบกราฟิก อุปนิสัยใจดี ขี้เล่น</p>

ภาพ 9 สมาชิกครอบครัวยามาดะ (Yamada Family)

การ์ตูนญี่ปุ่นเรื่อง Chi's Sweet Home มีเว็บไซต์สำหรับติดตามข่าวสารต่าง ๆ ได้ที่เว็บไซต์

www.chisweethome.net และเว็บไซต์ [www.facebook.com/pages/Chi-Yamada-Chis-sweet-](https://www.facebook.com/pages/Chi-Yamada-Chis-sweet-Home/230720003637422)

[Home/230720003637422](https://www.facebook.com/pages/Chi-Yamada-Chis-sweet-Home/230720003637422)

2.2 ประวัติผู้แต่ง

โคนามิ คานาตะ (Konami Kanata) เกิดปี 1958 กรุ๊ปเลือดโอ เปิดตัวการเป็นนักเขียนการ์ตูนด้วยผลงาน “บุจึเน โอะ จามูจามู – BUJINEKO CHAMUCHAMU” (ลงใน “นากาโยชิ -- Nagayoshi”) โดยมีแมวเป็นตัวละครหลัก ปี 1988 เริ่มลง “ฟุกุฟุกุเหมียว – FukuFuku Meow” ที่มีแมวชื่อฟุกุฟุกุเป็นตัวเอก ซึ่งปัจจุบันก็ยังคงเป็นที่กล่าวขวัญอยู่ ด้วยเหตุนี้ โคนามิจึงเริ่มเขียนการ์ตูนเรื่อง Chi’s Sweet Home ปี 2004 ซึ่งมีแมวเป็นตัวละครหลักเช่นกัน และกำลังเป็นการ์ตูนที่ได้รับความนิยมทั้งในประเทศญี่ปุ่นและต่างประเทศอยู่ในขณะนี้

ภาพ 10 โคนามิ คานาตะ (Konami Kanata) และจี้ (Chi)

2.3 ข้อมูลสำนักพิมพ์เวอร์ติคอล (Vertical, Inc.)

การ์ตูนญี่ปุ่นเรื่อง Chi’s Sweet Home ได้รับการแปลและจัดพิมพ์เป็นภาษาอังกฤษโดย สำนักพิมพ์เวอร์ติคอล (Vertical, Inc.) ประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งจัดพิมพ์ถึงเล่มที่ 3 เป็นฉบับภาษาอังกฤษเล่มล่าสุด ซึ่งสำนักพิมพ์เวอร์ติคอล (Vertical, Inc.) เป็นสำนักพิมพ์ที่รับงานแปลหนังสือการ์ตูน นิตยสาร และนวนิยายญี่ปุ่นที่กำลังเป็นที่นิยมเป็นฉบับภาษาอังกฤษ โดยนำเสนอผลงานต่าง ๆ ทั้งด้านความบันเทิงและด้านวัฒนธรรม โดยมีบุคลากรที่มีประสบการณ์และมีความชำนาญในด้านการแปลและเรียบเรียง งานเขียน งานออกแบบสื่อสิ่งพิมพ์รับผิดชอบอยู่ เช่น เอ็ด ชาเวซ (Ed Chavez) ผู้แปลการ์ตูนญี่ปุ่นเรื่อง Chi’s Sweet Home ซึ่งเรียนจบด้านจิตรศิลป์ วิชาเอกภาษาญี่ปุ่น มีประสบการณ์การเขียนวิจารณ์ด้านวัฒนธรรมญี่ปุ่นให้กับเว็บไซต์และนิตยสารต่าง ๆ มากมาย อีกทั้งยังเคยร่วมงานกับสำนักพิมพ์โคดันชะ (Kodansha) ประเทศญี่ปุ่น ผู้เป็นเจ้าของลิขสิทธิ์การ์ตูนญี่ปุ่นเรื่อง Chi’s Sweet Home ด้วย

สำนักพิมพ์เวอร์ติคอล (Vertical, Inc.) ตั้งอยู่ที่กรุงนิวยอร์ก (New York) ประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งสำนักพิมพ์เวอร์ติคอล (Vertical, Inc.) ได้รับลิขสิทธิ์การดำเนินงานแปลและจัดพิมพ์หนังสือการ์ตูน นิตยสาร และนวนิยายญี่ปุ่นตั้งแต่ปี 2004 จนถึงปัจจุบัน สามารถติดตามผลงานแปลและ

จัดพิมพ์หนังสือ รวมถึงข้อมูลของบุคคลากรของสำนักพิมพ์เวอร์ติคอลล (Vertical, Inc.) ได้ที่
เว็บไซต์ www.vertical-inc.com

บทวิจารณ์จากเว็บไซต์ About.com ซึ่งอ้างอิงโดยสำนักพิมพ์เวอร์ติคอลล (Vertical, Inc.) กล่าวว่า การ์ตูนญี่ปุ่นเรื่อง Chi's Sweet Home เป็นที่นิยมมาได้ระยะหนึ่งแล้ว และขณะนี้ผู้อ่านการ์ตูนญี่ปุ่น ผู้อ่านชาวอเมริกัน (และกลุ่มคนรักแมว) ก็จะได้มีโอกาสเพลิดเพลินไปกับการ์ตูนญี่ปุ่นที่มีเรื่องราวสุดแสนอัศจรรย์ใจเรื่องนี้ด้วย (ปกหลัง, Chi's Sweet Home, Volume 1, 2010)

ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้เลือกการ์ตูนญี่ปุ่นฉบับแปลภาษาอังกฤษเรื่อง Chi's Sweet Home ตั้งแต่ เล่มที่ 1 จนถึง เล่มที่ 3 จากสำนักพิมพ์เวอร์ติคอลล (Vertical, Inc.) เป็นเอกสารสำหรับใช้ในการวิเคราะห์ที่เหมาะสมด้านเรื่องราวและเนื้อหาสาระในการทำการวิจัยครั้งนี้

3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน

3.1 ความหมายของการอ่าน

กนกพร สิลาลิศจประเสริฐ (2552) ระบุว่า การอ่านคือการรับสารด้วยสมองและประสบการณ์ได้อย่างเข้าใจ สามารถพิจารณาข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็นของข้อมูล และเลือกนำไปใช้ได้เหมาะสมก่อให้เกิดประโยชน์ในด้านต่าง ๆ ได้ดีตรงตามวัตถุประสงค์ของผู้อ่าน นอกจากนี้ ชลอ เอี่ยมสอาด (2553) ได้ให้แนวคิดว่าการอ่านเป็นกระบวนการค้นหาความหมายจากสื่อที่เป็นลายลักษณ์อักษร มีความสำคัญมากในชีวิตประจำวัน การมีจุดประสงค์ในการอ่าน รู้หัวข้อเรื่อง มีความรู้ทางภาษาที่ใกล้เคียงกับภาษาที่ใช้ในหนังสือที่อ่านใช้ประสบการณ์เดิมที่เป็นประสบการณ์พื้นฐาน ทำความเข้าใจ จับใจความ ตีความจากเรื่องที่อ่าน ทำให้ผู้อ่านได้ประโยชน์สูงสุด ดังนั้น การที่ผู้เรียนจะเป็นผู้อ่านที่ประสบความสำเร็จในการอ่านจึงขึ้นอยู่กับกระบวนการสอนอ่านที่ผู้สอนเป็นผู้จัดเตรียมให้เมื่อผู้เรียนฝึกอ่าน โดยใช้กระบวนการอ่านที่ถูกต้องจะสามารถนำการอ่านไปใช้ในชีวิตจริงอย่างมีประสิทธิภาพ และ Schoenbach (1999) อธิบายความหมายของการอ่านว่า การอ่านไม่ได้เป็นเพียงแค่ทักษะเบื้องต้นของการเรียนรู้ข้อมูลข่าวสารแต่เป็นกระบวนการที่ซับซ้อน ซึ่งต้องมีจุดมุ่งหมาย มีความสนใจ และมีการปฏิสัมพันธ์ในการอ่าน การอ่านคือการแก้ไขปัญหา คือ ต้องมีการตั้งคำถามในขณะที่อ่านหน้าปัจจุบันเพื่อหาคำตอบจากการอ่านในหน้าถัด ๆ ไป ซึ่งการอ่านที่ดีจะต้องเข้าใจสิ่งที่อ่านและสามารถโต้แย้งหรือให้การสนับสนุนข้อมูลที่อ่านได้

จากแนวคิดเกี่ยวกับความหมายของการอ่านที่ได้เสนอมาสามารถสรุปได้ว่า การอ่านเป็นกระบวนการพื้นฐานที่ทำให้ผู้อ่านสามารถเข้าถึงเนื้อหาสาระได้อย่างครอบคลุมและมีประสิทธิภาพ ซึ่งสื่อการอ่านแต่ละชนิดก็มีความซับซ้อนของเนื้อหาสาระที่แตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับว่าผู้อ่านต้องการรับรู้ข้อมูลข่าวสารแบบไหน และเนื่องจากการอ่านเป็นอีกสิ่งหนึ่งที่มีความสำคัญมาก

ในชีวิตประจำวัน ผู้อ่านจึงควรมีกลวิธีหรือกระบวนการในการอ่านที่ดี จึงจะทำให้การอ่านนั้น ๆ มีประสิทธิภาพสูงสุด

3.2 กระบวนการอ่าน

กนกพร ดิลลาลิศจะเสริฐ (2552) กล่าวว่า กระบวนการอ่านมีขั้นตอนที่สำคัญ 4 ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นที่ 1 การรู้จักคำ ถ้ารู้จักคำเป็นจำนวนมากก็จะทำให้อ่านเข้าใจเรื่องราวได้มากขึ้น บางกรณีเราไม่รู้อความหมายของคำใดคำหนึ่ง แต่การรู้ความหมายของคำอื่น ๆ ที่แวดล้อมจะช่วยให้เข้าใจความหมายได้

ขั้นที่ 2 การเข้าใจความหมายของสาร เป็นกระบวนการรับสารที่มีความหมายอยู่ในถ้อยคำ วลี ประโยค ข้อความ หรือเรื่องราว แต่ละคนอาจจะเข้าใจสารไม่ตรงกัน ขึ้นอยู่กับการตีความ ตลอดจนพื้นฐานความรู้และประสบการณ์การอ่านของแต่ละคน

ขั้นที่ 3 การมีปฏิริยาต่อสาร เป็นกระบวนการรับสารที่เกิดขึ้นเมื่ออ่านแล้ว “คิด” ผู้อ่านจะใช้วิจารณ์ถนัดตติสินสารที่ได้รับมาโดยอาศัยความรู้และประสบการณ์ ซึ่งผู้อ่านที่สามารถอ่านเข้าใจและมีปฏิริยาต่อสารได้ต้องมีความรู้พื้นฐานความรู้เกี่ยวกับเรื่องนั้น

ขั้นที่ 4 การรวบรวมความคิด เป็นขั้นของการตัดสินใจหรือประเมินได้ว่าเข้าใจสารที่อ่านมากน้อยเพียงใด สามารถสรุปรวบรวมความรู้และความคิดจากเรื่องที่อ่านมาประสานกับความรู้และประสบการณ์เดิมที่ได้สะสมไว้ นอกจากนี้ยังเป็นขั้นตอนที่ผู้อ่านได้เปรียบเทียบสิ่งใหม่กับสิ่งเก่าแล้วเลือกรับหรือจดจำตามที่ต้องการ

นอกจากนี้ ชลอ เอี่ยมสอาด (2553) ได้ชี้แจงถึง กระบวนการอ่าน ว่ามี 5 ขั้น ดังนี้

1. การเตรียมการอ่าน คือการสร้างพื้นฐานความคิดให้ผู้อ่าน ผู้อ่านจะต้องอ่านชื่อเรื่อง หัวข้อย่อจากสารบัญเรื่อง อ่านคำนำ ให้ทราบจุดมุ่งหมายหนังสือ ตั้งจุดประสงค์การอ่าน จะอ่านเพื่อความเพลิดเพลิน หรืออ่านเพื่อหาความรู้ วางแผนการอ่าน โดยอ่านหนังสือตอนใดตอนหนึ่งว่ามีความหมายอย่างไร หนังสือมีความยากง่ายเพียงใด รูปแบบของหนังสือเป็นอย่างไร เหมาะกับผู้ใดบ้างที่จะอ่านเดาความเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร

2. การอ่าน ผู้อ่านจะอ่านหนังสือให้ตลอดเล่ม หรือเฉพาะตอนที่ต้องการอ่านขณะอ่าน ผู้อ่านจะใช้ความรู้จากการอ่านคำ ความหมายของคำมาใช้ในการอ่านรวมทั้งการรู้จักแบ่งวรรคตอนด้วย การอ่านอย่างรวดเร็วจะมีส่วนช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องได้ดีกว่าผู้อ่านช้า ซึ่งจะสะกดคำอ่านหรืออ่านย้อนไปย้อนมา ผู้อ่านจะใช้บริบทหรือคำแวดล้อมช่วยในการตีความหมายของคำ ทำความเข้าใจข้อความที่อ่าน

3. การแสดงความคิดเห็น ผู้อ่านจะจดบันทึกข้อความที่สำคัญ หรือเขียนแสดงความคิดเห็นตีความข้อความที่อ่าน ตอนใดที่ไม่เข้าใจก็อ่านซ้ำเพื่อความเข้าใจที่ถูกต้อง ขยายความคิดจากการอ่านจับคู่กับเพื่อนสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ตั้งข้อสังเกตจากเรื่องที่อ่าน ถ้าเป็นการอ่านบทกลอนต้องอ่านทำนองเสนาะดัง ๆ เพื่อฟังเสียงการอ่านและเกิดจินตนาการ

4. การอ่านสำรวจ ผู้อ่านจะอ่านซ้ำโดยเลือกอ่านตอนใดตอนหนึ่ง ตรวจสอบคำ ภาษาที่ใช้สำรวจโครงเรื่องของหนังสือ เปรียบเทียบหนังสือที่อ่านกับหนังสือที่เคยอ่าน สำรวจและเชื่อมโยงเหตุการณ์ในเรื่องและการลำดับเรื่อง สำรวจสำคัญที่ใช้หนังสือ

5. การขยายความคิด ผู้อ่านจะสะท้อนความเข้าใจในการอ่าน บันทึกข้อคิดเห็น คุณค่าของเรื่องเชื่อมโยงเรื่องราวในเรื่องกับชีวิตจริง ความรู้สึกจากการอ่าน จัดทำโครงการน หลักการอ่าน เขียนบทละคร เขียนบันทึกรายงานการอ่าน อ่านเรื่องอื่น ๆ ที่ผู้เขียนคนเดียวกันแต่ง อ่านเรื่องเพิ่มเติม เพื่อให้ได้ความรู้ที่ชัดเจนและกว้างขวางขึ้น

ดังนั้น ในการจัดกระบวนการอ่านในทุก ๆ แนวคิด ผู้อ่านจำเป็นต้องได้รับการฝึกฝนขั้นตอนต่าง ๆ ให้ชำนาญและฝึกกระบวนการคิดและการทำความเข้าใจควบคู่ไปกับการอ่านในแต่ละขั้นตอนด้วย เนื่องกระบวนการอ่านจะทำให้ผู้อ่านได้รับข้อมูลที่ถูกต้องและทำให้การส่งผ่านข้อมูลไปยังผู้รับเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และก่อให้เกิดความเข้าใจในเนื้อหาสาระที่ตรงกัน

3.3 การอ่านเพื่อความเข้าใจ

Miller (2001-2010) ได้อธิบายว่า การทำความเข้าใจ คือ เข้าใจความหมายต่าง ๆ จากการอ่านเนื้อหานั้น ๆ ซึ่งการทำความเข้าใจเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการไปสู่การพัฒนาความสามารถในการอ่านและเขียนที่ประสบความสำเร็จ ซึ่งประกอบด้วย

- การเข้าใจความหมายจากข้อความที่ผู้อื่นต้องการสื่อ
- การเรียนรู้สิ่งใหม่และยืนยันความเข้าใจในสิ่งนั้น
- การเข้าใจความคิดเห็นอื่น ๆ
- การผ่อนคลาย
- การหลีกเลี่ยงจากสิ่งก่อกำเนิดความกดดัน

จุดมุ่งหมายของการอ่านคือการนำความรู้กลับมาคิดทบทวนให้เข้าใจสิ่งที่อ่านมากยิ่งขึ้น ดังนั้นจึงจะเป็นการอ่านเพื่อทำความเข้าใจที่ดี และ Time4Learning.com (2010) ได้อธิบายถึงการอ่านเพื่อทำความเข้าใจว่าเป็นทักษะที่แยกผู้อ่านที่ไม่มีทักษะออกจากผู้อ่านที่มีทักษะ ซึ่งผู้อ่านที่มีทักษะจะไม่เพียงแต่อ่านแต่จะทำการปฏิสัมพันธ์กับสิ่งที่อ่าน ในการช่วยให้ผู้ที่เริ่มการเป็นนักอ่านที่ดีเข้าใจแนวคิดดังกล่าวจึงจำเป็นต้องให้ผู้อ่านระดับเริ่มต้นเข้าใจถึงกระบวนการอ่านของผู้อ่านที่มีทักษะอันได้แก่

- การคาดเดาลึ่งที่จะเกิดขึ้นต่อไปจากเนื้อหาที่กำลังปรากฏอยู่
- การตั้งคำถามเกี่ยวกับ โครงเรื่อง ข้อความต่าง ๆ และแกนหลักของเรื่อง
- การติดตามทำความเข้าใจลำดับเหตุการณ์และตัวละคร
- การเชื่อมโยงเหตุการณ์ในเรื่องเข้ากับประสบการณ์ของผู้อ่าน

การมีทักษะการอ่านที่ดีโดยปฏิบัติตามกระบวนการอ่านข้างต้นจะช่วยเพิ่มแรงกระตุ้นและช่วยลดแรงกดดัน การมีทักษะการอ่านทำความเข้าใจที่ดีจะช่วยให้การเรียนรู้ในกระบวนการวิชาต่าง ๆ มีความง่ายขึ้น และทำให้สามารถเรียนรู้ข้อมูลต่าง ๆ ได้ซับซ้อนและหลากหลายยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ Martin (1991) ยังกล่าวถึงจุดประสงค์ของการอ่านว่า การอ่านคือการเชื่อมโยงข้อมูลที่อ่าน ไปสู่ข้อมูลที่ผู้อ่านมีอยู่แล้ว หากผู้อ่านไม่มีทักษะความรู้มาก่อน การรับข้อมูลลงเปรียบเหมือนการเทน้ำลงบนฝ่ามือ คือไม่สามารถรับข้อมูลดังกล่าวได้มากนัก ซึ่งหากทำความเข้าใจถึงวิธีการรับข้อมูลก่อนก็จะทำให้สามารถรับข้อมูลนั้น ได้ง่ายขึ้น โดยการอ่านเพื่อความเข้าใจสามารถพัฒนาได้ด้วยขั้นตอนดังต่อไปนี้

- การพัฒนาความรู้พื้นฐานให้กว้างขวางขึ้นด้วยการอ่านนิยายสาร หนังสือพิมพ์ และตำราต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความสนใจที่จะเรียนรู้
- การรู้จักโครงสร้างพื้นฐานของข้อมูลจะทำให้สามารถเข้าใจเนื้อหาได้ง่ายขึ้น
- การระบุถึงสมมติฐานและเหตุผลในเนื้อหาจะก่อให้เกิดกระบวนการคิดวิเคราะห์
- การคาดเดาเนื้อหาที่อ่านล่วงหน้าจะทำให้เกิดความอยากที่จะติดตามการอ่าน
- การพิจารณาถึงองค์ประกอบในสิ่งที่อ่านจะช่วยให้เข้าใจการวางเรื่องราวในเนื้อหา
- การกระตุ้นตัวเองให้อยากรู้และสนใจในสิ่งที่อ่านอยู่เสมอจะทำให้การอ่านเกิดความ

ต่อเนื่อง

- การให้ความสนใจกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ช่วยให้การอ่านน่าสนใจอยู่เสมอ
- การเน้นข้อสำคัญ การสรุปความ และการทบทวนแนวคิดในเนื้อหาทำให้เกิดความเข้าใจที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้น

- การพัฒนาทักษะการรู้คำศัพท์จะทำให้การอ่านทำความเข้าใจง่ายขึ้น
- การวางแผนการอ่านอย่างเป็นระบบจะช่วยให้อ่านได้ตรงประเด็น
- การทบทวนถึงความทรงจำจากเรื่องที่อ่านจะทำให้ความเข้าใจในเนื้อหาไม่มีความ

คลาดเคลื่อน

- การอ่านไม่จำเป็นต้องอ่านออกเสียงให้ตัวเองได้ยิน แต่ให้อ่านออกเสียงในใจพร้อมทั้งมองตามสิ่งที่อ่านตลอดเวลา

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า การอ่านเพื่อความเข้าใจมีส่วนสำคัญที่จะกระตุ้นให้ผู้อ่านเข้าใจและจดจำ เนื้อหาสาระของสิ่งที่อ่านมากกว่าการอ่านเพื่อวัตถุประสงค์อื่น ๆ ซึ่งการอ่านเพื่อความเข้าใจทำให้ ผู้อ่านเกิดการเรียนรู้จากสิ่งที่อ่านได้ง่ายยิ่งขึ้น การอ่านเพื่อความเข้าใจจึงเป็นกระบวนการอ่านที่ น่าสนใจในการใช้เป็นกลวิธีสำหรับกระตุ้นทักษะการอ่านภาษาอังกฤษให้กับผู้เรียน

3.4 กิจกรรมการอ่านเพื่อความเข้าใจ

Traci Gardner (1998-2011) ได้อธิบายถึงว่า กิจกรรมการอ่านเพื่อความเข้าใจสามารถโน้มน้าว ความสนใจของนักเรียนในการอ่านบทความได้หลากหลายวิธี โดย Traci ได้ระบุกิจกรรมการอ่าน เพื่อความเข้าใจไว้ 10 กิจกรรม ดังนี้

1. ใจความสำคัญ (Main Point) เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นระหว่างตัวละครในบทความ ความ เป็นไปตั้งแต่เริ่มเรื่องจนจบเรื่องนั้นเป็นสิ่งที่ผู้แต่งบทความต้องการสื่อออกมาให้เป็นใจความ อะไร คือสิ่งที่ผู้แต่งต้องการสื่อออกมา หลังจากผู้อ่านพิจารณาแล้วว่าใจความนั้นคืออะไร ให้สรุปใจความ นั้น ๆ พิจารณาว่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในบทความมีความเกี่ยวข้องอย่างไรบ้างกับใจความที่สรุปได้
2. ขั้นตอน (Steps) ให้อ่านบทความโดยพิจารณาบทความนั้น ๆ ออกเป็นคำชี้แจง ว่าคำ ชี้แจงดังกล่าวบอกให้ผู้อ่านทำอะไรบ้าง มีขั้นตอนอะไรบ้างที่จะทำให้ภารกิจเสร็จสมบูรณ์
3. ระหว่างข้อเท็จจริงกับข้อคิดเห็น (Fact vs. Opinion) ให้เลือกบทความที่อ่านมา 1 ย่อ หน้า แล้วจึงเขียนข้อเท็จจริงเกี่ยวกับบทความย่อหน้านั้นมา 3 ข้อ และข้อคิดเห็นมา 1 ข้อ แล้วจึง เขียนข้อแตกต่างที่ได้จากการค้นพบข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นดังกล่าว
4. แง่มุม (Perspective) เลือกข้อความบางตอนในบทความออกมาแล้วเขียนใหม่ในแง่มุมที่ ต่างออกไป เลือกมุมมองของตัวละครอื่น ๆ ในบทความแล้วจึงพิจารณาถึงเหตุการณ์ในบทความนั้น ๆ แง่มุมจากตัวละครแต่ละตัวบอกอะไรแก่ผู้อ่านบ้าง
5. การคาดเดา (Prediction) พิจารณาถึงส่วนท้ายสุดของบทความที่อ่านแล้วคาดเดาว่า เหตุการณ์อะไรจะขึ้นต่อไปโดยคำนึงถึงเนื้อหาที่อ่านผ่านมาในบทความนั้น ๆ หากเหตุการณ์ที่คาด ไว้เกิดขึ้น ตัวละครในเรื่องจะทำอย่างไร กิจกรรมนี้จะช่วยส่งเสริมทักษะการคิดอย่างเป็นระบบ โดย มีข้อมูลที่ได้อ่านเป็นพื้นฐาน
6. การถอดความและการสรุปความ (Paraphrase & Summary) เลือกข้อความบางตอนใน บทความที่มีจำนวน 75 ถึง 100 คำ แล้วจึงเขียนถอดความออกจากบทความตอนที่เลือกไว้ อธิบายถึง ใจความสำคัญของบทความให้เป็นภาษาเขียนของตนเอง ไม่ควรเขียนความคิดเห็นหรือแนวคิดของ ตนเองลงไป ให้คงไว้ซึ่งข้อมูลและแนวคิดเดิมของบทความที่นำมา

7. การตอบเชิงสร้างสรรค์ (Creative Response) หากบทความที่อ่านกลายเป็นเรื่องเล่าหรือตำนานเรื่องราวที่เกิดขึ้นจะเป็นอย่างไร เขียนเล่าเรื่องราวอย่างสร้างสรรค์โดยอิงข้อมูลจากบทความที่อ่านไปแล้ว

8. การตั้งคำถามแบบนักหนังสือพิมพ์ (Journalist's Questions) ให้ตั้งคำถามว่าใครเป็นผู้แต่งบทความที่ได้อ่านในวันนี้ ทำไมผู้แต่งจึงเลือกที่จะเขียนเรื่องนี้ ผู้แต่งต้องการสื่ออะไรในบทความที่เขียนออกมา สถานที่ตีพิมพ์บทความคือที่ไหน บทความนี้ถูกเขียนขึ้นเมื่อใด ผู้อ่านได้บทสรุปอะไรคำถามทั้งหมดบ้าง จะมีข้อแตกต่างอะไรบ้างหากบทความนั้น ๆ ตีพิมพ์ ณ สถานที่หรือเวลาที่ต่างออกไป

9. ก่อนอ่านและหลังอ่าน (Pre-reading & Post-reading) ก่อนการอ่าน ให้ผู้อ่านเขียนว่ารู้อะไรเกี่ยวกับหัวข้อเรื่องของบทความที่จะอ่านบ้าง จากนั้นเขียนว่าต้องการรู้อะไรจากหัวข้อเรื่องของบทความที่จะอ่านบ้าง จากนั้นจึงเริ่มอ่านบทความนั้น ๆ เมื่ออ่านจบแล้วให้เขียนว่าได้อะไรจากการอ่านบทความบ้าง ผู้อ่านควรเปรียบเทียบว่าบทความที่อ่านและความรู้เดิมของตนมีข้อเหมือนหรือข้อแตกต่างอย่างไรบ้าง ผู้อ่านได้เรียนรู้รู้อะไรจากบทความที่อ่านบ้าง

10. หัวข้อเรื่อง (Title) พิจารณาว่าหัวข้อเรื่องของบทความที่จะอ่านมีความน่าสนใจหรือดึงดูดใจอย่างไรบ้าง หัวข้อเรื่องเกี่ยวข้องกับบทความที่อ่านอย่างไรบ้าง หากเปลี่ยนหัวข้อเรื่องได้ผู้อ่านจะเปลี่ยนหรือไม่ และเปลี่ยนเป็นหัวข้อเรื่องอะไร

การเลือกทำกิจกรรมดังที่ระบุไว้ให้หลากหลายจะช่วยให้ผู้อ่านสามารถทำความเข้าใจในบทความที่อ่านได้อย่างลึกซึ้งยิ่งขึ้น ทักษะที่ได้จากการทำกิจกรรมเหล่านี้จะนำไปสู่การมีความรู้ความสามารถในการคิดหาวิธีการอ่านทำความเข้าใจที่เพิ่มพูนขึ้น

North Central Regional Educational Laboratory (1993) ได้อ้างอิงแนวคิดของ Ogle (1986) ผู้คิดค้นวิธีการจัดกิจกรรมการอ่านแบบ K-W-L ซึ่ง K ย่อมาจาก Know คือ กระบวนการที่ผู้สอนกระตุ้นให้ผู้เรียนระลึกได้ถึงความรู้เดิม W ย่อมาจาก Want คือ กระบวนการที่ผู้เรียนตั้งเป้าหมายและระบุว่าสิ่งใดที่ตนต้องการจะเรียนรู้ L ย่อมาจาก Learned คือ กระบวนการหลังการอ่าน ผู้เรียนสามารถอภิปรายได้ว่าได้เรียนรู้รู้อะไรหลังจากการอ่านบ้าง โดยกิจกรรมการอ่านแบบ K-W-L จะจัดทำในแผ่นงาน ซึ่งแบ่งออกเป็นสามช่องตาราง ดังนี้

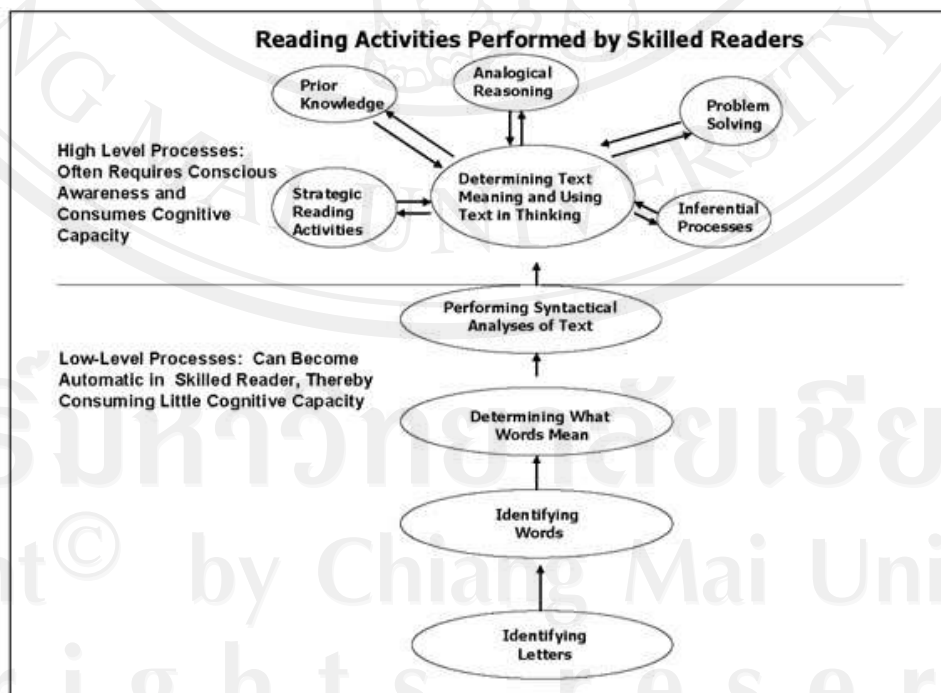
K: What I KNOW	W: What I WANT to know	L: What I LEARNED
1. _____	1. _____	หลังการอ่าน ผู้เรียนกลับไปดูที่ช่อง K ว่ามีข้อผิดพลาดหรือไม่ แล้วจึงดูช่อง W ว่าสิ่งที่อ่านไปแล้ว สามารถตอบคำถามที่ตั้งไว้หรือไม่
2. _____	2. _____	
3. _____	3. _____	

เว็บไซต์ Study Guides and Strategies (1996-2011) ได้แนะนำกิจกรรมการอ่านแบบ KWL ว่า กิจกรรมนี้สามารถต่อยอดได้ คือ H ย่อมาจาก How คือ กระบวนการที่ผู้เรียนพิจารณาว่าสามารถ เรียนรู้เพิ่มเติมได้อย่างไรบ้าง โดยการตั้งคำถามใหม่เกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน แล้วจึงพิจารณาว่าผู้เรียน สามารถหาข้อมูลเพิ่มเติมที่จะสามารถตอบคำถามนั้น ๆ ได้อย่างไรบ้าง นอกจากนี้ ยังมีกิจกรรมการ อ่านอีกกิจกรรม คือ Who What When Where Why and How (5 W's and an H)

- Who ใครเป็นตัวละครหลักของเรื่อง
- What ผู้แต่งระบุว่าเกิดเหตุการณ์อะไรขึ้นในเรื่องบ้าง
- When เหตุการณ์ในเรื่องเกิดขึ้นที่ไหน
- Where เหตุการณ์ในเรื่องเกิดขึ้นเมื่อไหร่
- Why ทำไมเหตุการณ์ในเรื่องจึงเกิดขึ้น
- How เหตุการณ์ในเรื่องเกิดขึ้นได้อย่างไร

กระบวนการข้างต้นเป็นตัวชี้แนะให้ผู้เรียนสามารถอ่านและเข้าใจเนื้อหาของบทอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ผู้เรียนสามารถใช้กิจกรรมการอ่านสำหรับการทำกิจกรรมด้วยตนเองหรือการเรียนรู้เป็นกลุ่มย่อย ๆ ในชั้นเรียนได้

ข้อมูลจาก Educational Help, Inc. (2009) ได้นำเสนอแผนภูมิของกิจกรรมการอ่านเพื่อความ เข้าใจไว้ในเว็บไซต์ Reading Success Lab ดังแผนภูมิต่อไปนี้

ภาพ 11 กิจกรรมการอ่านเพื่อความเข้าใจที่กระทำโดยผู้อ่านที่มีทักษะการอ่าน

นอกจากนี้ Saraceni (2003) ได้แนะนำกิจกรรมการอ่านเพื่อความเข้าใจในหนังสือเรื่อง The Language of Comics ไว้หลากหลายกิจกรรมด้วยกัน ตัวอย่างเช่น

- กิจกรรมการมอง/ตีความจากคำ (Looking at words) โดยให้ผู้เรียนรวบรวมข้อความจากหลากหลายสื่อ เช่น หน้าปกหนังสือนวนิยาย หน้าแรกของหนังสือพิมพ์ หัวข้อย่อยของพาดหัวข่าว บนหนังสือพิมพ์ ใบปลิวบนรถไฟหรือรถโดยสารประจำทาง และหน้าหลักของเว็บไซต์ต่าง ๆ จากนั้นให้ตอบคำถามว่าข้อความเหล่านั้นมีรูปแบบเชิงภาพ ข้อความเชิงภาพเหล่านั้นสื่อความหมายอย่างไรบ้าง สามารถนำข้อความดังกล่าวมาเขียนใหม่ให้มีความหมายเดิมโดยไม่ใช้รูปแบบเชิงภาพได้หรือไม่ (Saraceni, 2003: 19)

- กิจกรรมการอ่าน/ตีความจากภาพ (Reading pictures) ให้ผู้เรียนอ่านข้อความที่เป็นบทสนทนาของตัวละคร จากนั้นจึงอ่านการ์ตูนซึ่งเป็นเรื่องราวเดียวกับข้อความที่ได้อ่านข้างต้น เปรียบเทียบและตอบคำถามเกี่ยวกับข้อแตกต่างของการนำเสนอเรื่องราว การนำเสนอเรื่องราวแบบใดช่วยให้เกิดความเข้าใจได้ดีกว่ากัน (Saraceni, 2003: 28-31)

- กิจกรรมการสร้างความเชื่อมโยงของถ้อยคำหรือเนื้อหา (cohesion) ด้วยการซ้ำภาพ (repetition) ให้ผู้เรียนดูภาพเหตุการณ์แล้วเขียนอธิบายว่า การนำเสนอข้อมูลเดิม (given information) และการนำเสนอข้อมูลเพิ่มเติม (new information) ช่วยให้เกิดความเชื่อมโยงของถ้อยคำหรือเนื้อหาได้ดีเพียงใด และทำไมผู้แต่งจึงเลือกใช้วิธีนี้ (Saraceni, 2003: 38-40)

- กิจกรรมการสร้างความเชื่อมโยงของถ้อยคำหรือเนื้อหา (cohesion) ด้วยการซ้อนภาพ (synonymy) ให้ผู้เรียนดูภาพเหตุการณ์ที่กำหนดให้ ภาพดังกล่าวสร้างความเชื่อมโยงเนื้อหาอย่างไร มีข้อแตกต่างจากกิจกรรมก่อนหน้านี้อย่างไร (Saraceni, 2003: 40-43)

- กิจกรรมการปะติดปะต่อเรื่องราว (coherence) ให้ผู้เรียนพิจารณารูปภาพที่กำหนดให้ทั้งในเชิงเดี่ยวและเชิงกลุ่ม แล้วจึงคิดเรื่องสั้นขึ้นมาใหม่โดยใช้ข้อมูลจากภาพที่กำหนดให้เป็นพื้นฐาน เปรียบเทียบและอภิปรายเรื่องสั้นของตนเองและของกลุ่มอื่น (Saraceni, 2003: 44-45)

- กิจกรรมการใช้กลุ่มรูปภาพที่แสดงความหมายเกี่ยวเนื่องกัน (semantic field) ให้ผู้เรียนระบุกลุ่มรูปภาพที่แสดงความหมายเกี่ยวเนื่องกัน (semantic field) จากการ์ตูนที่กำหนดให้ กลุ่มรูปภาพเหล่านั้นทำให้เกิดการปะติดปะต่อของเรื่องราวหรือไม่ อย่างไร (Saraceni, 2003: 47)

- กิจกรรมการใช้กลุ่มรูปภาพที่แสดงความหมายเกี่ยวเนื่องกัน (semantic field) ให้ผู้เรียนพิจารณาจากการ์ตูนที่กำหนดให้ อะไรเป็นส่วนเชื่อมโยงของการ์ตูนแต่ละช่องการ์ตูน แต่ละช่องการ์ตูนมีความหมายว่าอย่างไร และผู้เรียนสามารถตั้งหัวข้อเรื่องให้การ์ตูนเรื่องนี้ได้ว่าอย่างไร (Saraceni, 2003: 48-51)

- กิจกรรมการอนุมาน (inference: bridging the gaps) ให้ผู้เรียนพิจารณาจากการ์ตูนที่กำหนดให้ ผู้เรียนต้องใช้ข้อมูลอะไรบางอย่างเพื่อลงความเห็นในการอนุมานเรื่องราวในการ์ตูนนั้น ๆ (Saraceni, 2003: 53-54)

- กิจกรรมเสียงพูดในการ์ตูน (voices in comics) ให้ผู้เรียนเปลี่ยนข้อความข้างต้น จาก Direct speech เป็น Indirect speech (Saraceni, 2003: 58)

- กิจกรรมบอลูนแสดงความคิด (thought balloons) ให้ผู้เรียนพิจารณาการ์ตูนที่กำหนดให้ แล้วออกแบบความคิดของตัวละครในการ์ตูน (Saraceni, 2003: 65)

- กิจกรรมบอลูนแสดงความคิด (thought balloons) ให้ผู้เรียนอ่านข้อความที่กำหนดให้ พิจารณาถึงวิธีการนำเสนอความคิดของตัวละคร ใครเป็นเจ้าของความคิดนั้น และทำไมจึงคิดว่าตัวละครดังกล่าวเป็นเจ้าของความคิดนั้น (Saraceni, 2003: 60-61)

- กิจกรรมบอลูนแสดงความคิด (thought balloons) ให้ผู้เรียนอ่านการ์ตูนที่กำหนดให้ แล้วเขียนบทสนทนาและความคิดของตัวละครในรูปแบบภาษาเขียน (Saraceni, 2003: 68)

- กิจกรรมการวิเคราะห์รูปภาพ (The eyes of comics) ให้ผู้เรียนพิจารณาการ์ตูนที่กำหนดให้ แล้วจินตนาการว่าเกิดเหตุการณ์อะไรขึ้น ผู้เรียนสามารถเข้าใจอะไรได้บ้างจากสีหน้าของตัวการ์ตูน เกิดการเปลี่ยนแปลงอะไรบ้างจากช่องการ์ตูนแรกถึงช่องการ์ตูนสุดท้าย (Saraceni, 2003: 80)

- กิจกรรมการวิเคราะห์รูปภาพ (The eyes of comics) ให้ผู้เรียนเรียงลำดับกลุ่มรูปภาพที่กำหนดให้ถูกต้อง (Saraceni, 2003: 83)

จากตัวอย่างกิจกรรมข้างต้นแสดงให้เห็นถึงการทำกิจกรรมที่ผู้อ่านต้องทำความเข้าใจในเนื้อหาที่ได้อ่าน โดยกิจกรรมดังกล่าวสามารถกระทำได้ในชั้นเรียนและในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้ได้รับการออกแบบโดยคณาจารย์และผู้ประกอบการที่น่าเชื่อถือ

อีกทั้งข้อมูลจาก กษมา วรธรรม (2010) ได้เรียบเรียงและสรุปความหนังสือ Understanding by Design โดย Grant Wiggins and Jay McTighe ในบทความเรื่อง การออกแบบเรียนรู้เพื่อสร้างความเข้าใจ ไว้ว่า เมื่อผู้เรียนเกิดความเข้าใจที่ลึกซึ้งจะสามารถทำความเข้าใจใน 6 ด้านดังต่อไปนี้

1. Can explain สามารถอธิบายแนวคิด เหตุการณ์ หรือปรากฏการณ์อย่างชัดเจน พร้อมข้อมูล ทฤษฎี และองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้อง สามารถอธิบายเหตุผลและวิธีการ (Why and How) ทั้งยังสามารถแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องนี้ที่ก้าวเกินคำตอบเพียงผิดหรือถูก

2. Can interpret สามารถแปลความให้เกิดความหมายที่ชัดเจน ชี้ให้เห็นคุณค่า แสดงให้เห็นความเชื่อมโยงสู่ชีวิตจริง และผลกระทบที่อาจมีต่อผู้เกี่ยวข้อง

3. Can apply สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ใหม่ๆ ที่ต่างไปจากที่เรียนรู้มา

4. Have perspective สามารถมองข้อดี ข้อเสีย จากมุมมองที่หลากหลาย

5. Can empathize มีความละเอียดอ่อนที่จะซึมซับ รับทราบถึงความรู้สึกนึกคิดของผู้ที่เกี่ยวข้อง

6. Have self-knowledge รู้จักตนเอง ตระหนักถึงจุดอ่อน วิธีคิด วิธีปฏิบัติ ค่านิยม อคติของตนเอง ตลอดจนปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้และความเข้าใจของตนเอง

จากข้อมูลทั้งหมดสรุปได้ว่า กิจกรรมการอ่านเพื่อความเข้าใจนั้นมีความหลากหลาย และมีความเหมาะสมกับผู้เรียนแตกต่างกันออกไป ทั้งนี้กิจกรรมต่าง ๆ สามารถนำมาปรับเปลี่ยนความยากง่ายของรายละเอียดในกิจกรรมเพื่อใช้เป็นกิจกรรมสำหรับส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจที่ดีต่อไป

4. เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ

4.1 งานวิจัยในประเทศ

ศิริพร จันทร์สว่าง (2543) นำเสนองานวิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์ลักษณะการใช้ภาษาของหนังสือการ์ตูน เพื่อสร้างแบบฝึกเสริมทักษะวิชาภาษาไทย ระดับประถมศึกษา” โดยสรุปผลออกมาว่า ลักษณะการใช้ภาษาของการ์ตูนในด้านการใช้คำและสำนวนเป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้คือ ลักษณะการใช้ภาษาของหนังสือการ์ตูนในด้านการใช้คำ มีการใช้คำสแลง คำเพิ่มพยางค์และคำตัดพยางค์ คำทับศัพท์ภาษาอังกฤษ คำที่มีความหมายโดยนัย คำเกินจริง คำมีเสียงที่ชักนำให้เกิดความรู้สึก คำย่อ ด้านการใช้สำนวน มีการใช้สำนวนที่สร้างขึ้นใหม่ สำนวนที่สร้างขึ้นใหม่โดยเปลี่ยนจากสำนวนเดิมและสำนวนจากหนังสือหรือภาพยนตร์จีนกำลังภายใน และยังพบว่ามีลักษณะการใช้คำ โดยการเปลี่ยนแปลงเสียงและใช้คำเปรียบเทียบกับปรากฏอยู่ในหนังสือการ์ตูนด้วย และเมื่อนำผลการวิเคราะห์ที่ได้มาสร้างแบบฝึกเสริมทักษะวิชาภาษาไทย เมื่อนำไปใช้ในการเรียนการสอน นักเรียนสนุก ตื่นเต้นกับการทำแบบฝึกเสริมทักษะนี้ เนื่องจากเป็นสื่อที่อยู่ใกล้ตัวและคุ้นเคยเป็นอย่างดี

จิราพร ต้นเมืองมา (2545) ซึ่งทำการวิจัยในหัวข้อ “การใช้การ์ตูนภาษาอังกฤษฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตสถาบันราชภัฏเชียงใหม่” สรุปผลการวิจัยได้ว่า ความสามารถทางด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนหลังการใช้การ์ตูนในการเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่สถิติ .05 นักเรียนชอบให้นำการ์ตูน เกม และเพลง มาประกอบการเรียนการสอนมากที่สุด จึงแสดงให้เห็นว่าการเรียนการสอนภาษาอังกฤษโดยใช้การ์ตูนนั้นจะสามารถช่วยสร้างทักษะในการอ่านจับใจความสำคัญให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ สายชล ศิประสิทธิ์ (2547) ได้เสนองานวิจัยในหัวข้อ “การวิเคราะห์หน้าที่ทางภาษาของสื่อสภาพจริงตามแนวทางการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร” โดยสรุปผลการวิจัยว่า ผลการวิเคราะห์หน้าที่ทางภาษาที่ปรากฏในสื่อสภาพจริงจำนวน 70 สื่อ ปรากฏผลดังนี้ กลุ่มหน้าที่ทาง

ภาษาที่มีวัตถุประสงค์ต้องการบอกแจ้งและแสวงหาข้อมูลที่เป็นความจริง มีความถี่สูงสุดของการปรากฏหน้าที่ทางภาษาด้านการบอกกล่าว การบรรยาย และการเล่าเรื่อง คิดเป็นร้อยละ 84.29 รองลงมาได้แก่กลุ่มหน้าที่ทางภาษาที่ต้องการแสดงอารมณ์ความรู้สึกไม่ชอบ เกลียดชัง คิดเป็นร้อยละ 32.86 กลุ่มหน้าที่ทางภาษาที่มีความถี่สูงในการปรากฏของหน้าที่ทางภาษาเป็นอันดับสาม ได้แก่กลุ่มหน้าที่ทางภาษาที่ต้องการโน้มน้าวจิตใจผู้อื่นในการกระทำบางอย่าง คิดเป็นร้อยละ 27.14 ส่วนกลุ่มหน้าที่ทางภาษาที่แสดงออกทางด้านสติปัญญาและเหตุผลในการเห็นด้วยและไม่เห็นด้วยกับความคิดของผู้อื่น มีความถี่ของหน้าที่ทางภาษาปรากฏอยู่เป็นอันดับที่สี่ คิดเป็นร้อยละ 17.14 กลุ่มหน้าที่ทางภาษาที่มีความถี่ของการปรากฏหน้าที่ทางภาษารองอันดับสุดท้ายได้แก่ กลุ่มหน้าที่ทางภาษาที่ต้องการแสดงความชื่นชมผู้อื่นหรือบางสิ่งบางอย่าง คิดเป็นร้อยละ 11.43 ส่วนกลุ่มหน้าที่ทางภาษาที่มีความถี่ในการปรากฏของหน้าที่ทางภาษาน้อยที่สุดได้แก่ กลุ่มหน้าที่ทางภาษาด้านสังคม คิดเป็นร้อยละ 4.29 และจากการที่ผู้วิจัยสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ได้ผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ทั้งหกแผนว่ามีความเหมาะสมมากทุกด้านคือ จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาของบทเรียน เนื้อหาทางภาษา ลักษณะของกิจกรรม และเจตคติ

และนอกจากนี้ ผ่องอำไพ คงเจริญ (2551) นำเสนองานวิจัยเรื่อง “การพัฒนาบทเรียนที่เน้นเนื้อหาการท่องเทียวเพื่อส่งเสริมทักษะการฟัง พูดภาษาอังกฤษและความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนระดับต้น” โดยสรุปผลการวิจัยได้ว่า บทเรียนภาษาอังกฤษที่เน้นเนื้อหาการท่องเทียวมีประสิทธิผลมากที่สุด ทักษะการฟัง พูดภาษาอังกฤษของนักเรียนสูงขึ้นหลังจากการเรียนที่เน้นเนื้อหาการท่องเทียว และความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนสูงขึ้นหลังจากการเรียนที่เน้นเนื้อหาการท่องเทียว

4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Williams, Neil (1995) นำเสนองานวิจัยเรื่อง “*The Comic Book as Course Book: Why and How*” ว่า การใช้ภาษาในการ์ตูนช่วยส่งเสริมการเรียนรู้เชิงปฏิบัติการและมุ่งเน้นให้เกิดความเข้าใจในภาษา การให้นักเรียนแปลข้อความในรายละเอียดของเนื้อหาประกอบกับการใช้พจนานุกรมทำให้เกิดการเรียนรู้ที่ดียิ่งขึ้น อีกทั้ง Millard, Elaine และ Marsh, Jackie (2001) ได้เสนองานวิจัยเรื่อง “*Sending Minnie the Minx Home: comics and reading choice*” โดยอธิบายถึงการศึกษา 2 ตัวแปรคือ ความคิดเห็นของเด็กนักเรียนและความคิดเห็นของครูและผู้ปกครองในการใช้การ์ตูนเป็นสื่อพัฒนาทักษะการอ่าน โดยสรุปว่า การ์ตูนช่วยกระตุ้นให้เด็กนักเรียนเกิดความสนใจในกระบวนการอ่าน เกิดการพัฒนาทักษะการอ่าน และครูและผู้ปกครองต่างพึงพอใจในผลการพัฒนาด้านทักษะการอ่านของนักเรียน

นอกจากนี้ Kunai, Ikue และ Ryan, Clarissa C. S. (2007) เสนองานวิจัยเรื่อง “*Manga as a Teaching Tool: Comic Books Without Borders*” ซึ่งอธิบายผลการวิจัยว่า ในขณะที่ตำรามีบทบาทที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนซึ่งนำเสนอคำศัพท์ที่เป็นทางการและเนื้อหาซับซ้อน การ์ตูนกลับเป็นสื่อที่มีเนื้อหาที่ใกล้เคียงกับชีวิตประจำวัน และมีการใช้คำศัพท์ที่ง่ายต่อการทำความเข้าใจ การ์ตูนสามารถใช้เป็นสื่อเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยตนเองได้ เมื่อเปรียบเทียบการใช้ตำราเรียนและการ์ตูนซึ่งมีเนื้อหาเหมือนกัน ในการสอนพบว่า การ์ตูนช่วยให้ผู้เรียนทำความเข้าใจในเนื้อหาและเรียนรู้ทักษะภาษาอังกฤษได้ดีกว่าตำราเรียน และ Alatas, Muhsin (2009) ศึกษาค้นคว้าในหัวข้อ “*An Analysis of Language Style Use in Garfield Comic*” ได้สรุปผลการศึกษาเกี่ยวกับลักษณะการใช้ภาษาในการ์ตูนว่า ภาษาที่ใช้ในการ์ตูนเรื่องนี้ (Garfield) ใช้ทั้งภาษาที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ โดยมีการใช้รูปแบบภาษาที่ง่าย ต่อการทำความเข้าใจในตัวละครและเนื้อเรื่องที่อ่าน ใช้คำศัพท์ที่หลากหลาย ใช้น้ำเสียงที่ไม่เฉพาะเจาะจง และมีช่วงเวลาในเนื้อเรื่องที่สมเหตุสมผล

งานวิจัยและการค้นคว้าทั้งหมดนี้แสดงให้เห็นว่า การใช้การ์ตูนในการเรียนการสอนเป็นสิ่งที่น่าสนใจในทุก ๆ รูปแบบการเรียนการสอน เนื่องจากการ์ตูนเป็นที่นิยมและคุ้นเคยทั้งในกลุ่มผู้อ่านที่เป็นเด็กและผู้ใหญ่ การใช้การ์ตูนในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษจึงช่วยพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษของผู้เรียน โดยขึ้นอยู่กับว่าผู้สอนจะนำการ์ตูนไปพัฒนาเป็นกิจกรรมที่เหมาะสมและส่งเสริมทักษะ นั้น ๆ ได้อย่างไร ซึ่งไม่เพียงแต่ผู้เรียนจะได้รับความรู้แต่ยังได้รับความเพลิดเพลินจากการใช้การ์ตูนเป็นสื่ออีกด้วย